

به همت معاونت توسعه اشتغال و کارآفرینی سازمان تجاری سازی فناوری و اشتغال دانش بنیان (ستفا)، جهاد دانشگاهی واحد الزهراء و همکاری پژوهشگاه زابل، نشست تخصصی «معرفی ظرفیت های هنرمندان نساجی سنتی و دست بافته ها و شبکه سازی کسب و کارهای مرتبط» با هدف هم افزایی، تبادل تجربه، توسعه بازار و تجاری سازی این هنر برگزار شد. این نشست که با برپایی نمایشگاهی از آثار صنایع دستی هنرمندان همراه بود، تلاشی ساختارمند برای بازتعریف نقش صنایع دستی در زیست بوم کسب و کارهای نوآر و ایجاد یک شبکه ارتباطی پایدار میان هنرمندان و بازار به شمار می رود.

هدف نشست؛ آشنایی نزدیک و شکل گیری پیوندهای مؤثر

در ابتدای این رویداد دکتر مهری سادات موسوی، معاون توسعه اشتغال و کارآفرینی ستفا، از تلاش برای شبکه سازی میان فعالان هنرهای دستی سیستان و بلوچستان و اتصال هنر نساجی سنتی و دست بافته ها خصوصاً سوزن دوزی و خامه دوزی این استان به بازارهای داخلی و خارجی خبر داد و گفت: هدف ما ایجاد بازارهای جدید برای این هنرها و پیوند ظرفیت هنرمندان با سرمایه گذاران و فعالان حوزه های اقماری مرتبط و قابل شبکه سازی است.

موسوی با اشاره به برگزاری نشست شبکه سازی فعالان هنرهای دستی سیستان و بلوچستان، اظهار کرد: تلاش ما این است که هنر سوزن دوزی، خامه دوزی و دیگر هنرهای دستی زنان این استان را از بافت بومی خود به سراسر کشور متصل کنیم تا بتوانیم بازارهای جدیدی برای این هنرها ایجاد کنیم.

پیوند هنرهای بومی با ذائقه نسل جدید

معاون توسعه اشتغال و کارآفرینی ستفا با بیان اینکه ایجاد بازار برای صنایع دستی نیازمند توجه به تغییر ذائقه مخاطبان است، گفت: تلاش می کنیم این هنرها را به ذائقه جدید و به روز جوانان امروز نیز متصل کنیم؛ چراکه تولیدکنندگانی داریم که می دانند مردم و جوانان در شهرها و استان های مختلف و حتی خارج از کشور به چه نوع پوشاک و محصولات و علاقه مند هستند.

موسوی ادامه داد: اگر این تولیدکنندگان و ظرفیت های موجود به یکدیگر متصل شوند، ان شاء الله می توانیم بازار مناسبی برای سوزن دوزی و صنایع دستی سیستان و بلوچستان ایجاد کنیم.

وی با اشاره به حضور دیگر هنرمندان در این نشست، گفت: در کنار معرفی هنرمندان و آثار سیستان و بلوچستان در خدمت تعدادی از هنرمندان و تولیدکنندگان تهران نیز هستیم تا بتوانند با یکدیگر هم افزایی داشته باشند. ضمن تشکر از عزیزی که در برگزاری نمایشگاه جانبی این رویداد همکاری داشتند امیدوارم گروه ها و همکاری های جانبی که در ادامه شکل می گیرد، به همراه فعالیت عزیزی که در حوزه بازار تجربه و فعالیت خوبی دارند، زمینه شکل گیری یک شبکه مؤثر را فراهم کند.

شبکه سازی برای توسعه اشتغال و اتصال مشاغل خرد به بازار

وی با تأکید بر اینکه این تجربه می تواند الگویی برای سایر حوزه های اشتغال باشد، خاطر نشان کرد: امیدوارم این شبکه به نمونه ای برای سایر حوزه ها در زمینه توسعه اشتغال و اتصال مشاغل خانگی، خرد و کوچک به صنایع بزرگ تبدیل شود. موسوی در باره ضرورت تأمین سرمایه برای توسعه فعالیت های هنرمندان نیز گفت: بعضی از این فعالیت ها نیازمند سرمایه گذار هستند. ما نیز جلساتی را در این زمینه پیگیری می کنیم تا بتوانیم در صورت نیاز هم به لحاظ ارتقا کیفیت و هم در راستای افزایش کمی تولیدات، پیوندی میان تولیدکنندگان و سرمایه گذاران ایجاد کنیم تا گامی در جهت افزایش تنوع، خلاقیت و نوآوری برداشته شود.

وی در پایان با اشاره به اینکه این نشست نخستین جلسه از الگوی نوین برگزاری رویداد چالش چاره در این مجموعه بوده است، گفت: برگزاری چنین جلساتی ان شاء الله در مجموعه ستفا تداوم خواهد داشت.

هنرهای بومی؛ روایت هویت و دانش ریشه دار

رئیس پژوهشگاه زابل و مدیرعامل مؤسسه خیریه روشنا، در حاشیه نشست تخصصی «ظرفیت های هنرمندان بومی و شبکه سازی کسب و کارهای مرتبط» با تأکید بر ظرفیت های گسترده هنرهای سنتی سیستان و بلوچستان، گفت: سوزن دوزی، خامه دوزی، سیاه دوزی و جواهر دوزی که به دست زنان این دیار خلق می شود، تنها هنر دست نیست، بلکه دانش بومی عمیق، پایدار و زیست بوم محوری است که می تواند به یک ظرفیت اقتصادی و فرهنگی اثرگذار تبدیل شود.

ریگی در ادامه گفت: در پژوهشگاه زابل تلاش کرده ایم با هدف تکمیل زنجیره ارزش این هنرها، به سمت استاندارد سازی، طراحی متناسب با نیاز بازار و بهره گیری از دانش و فناوری های روز حرکت کنیم تا در کنار حفظ اصالت، زمینه تجاری سازی و توسعه بازار این محصولات نیز فراهم شود.

وی ادامه داد: رسالت امروز جهاد دانشگاهی و مراکز پژوهشی نیز، پیوند زدن اصالت بومی با ادبیات روز تجاری سازی است؛ از برندسازی و ثبت مالکیت فکری گرفته تا ورود به بازارهای صادراتی و ایجاد اشتغال خرد اما پایدار برای بانوان و سرپرستان خانوار. وی با بیان اینکه هنر پوشاک سیستان و بلوچستان ظرفیت تبدیل شدن به یکی از پیشران های صنایع خلاق و صادرات غیر نفتی شرق کشور را دارد، اظهار کرد:

به همت ستفا صورت گرفت:

روایتی از هم افزایی ملی برای تجاری سازی ظرفیت های صنایع دستی

شود؛ چرا که یقین داریم هر اقدامی که برای یک منطقه کم بر خوردار و محروم انجام شود، خیر و برکت به همراه خواهد داشت.

تأکید بر اقدامات عملیاتی و تفاهم نامه همکاری با ستفا

در ادامه، سید محمد عبد الهی، رئیس کارگروه تخصصی میراث فرهنگی گردشگری و صنایع دستی سازمان بسیج اصناف، بازاریان و فعالان اقتصادی کشور، با اشاره به ضرورت تبدیل مباحث نشست به خروجی های عملیاتی، بر اهمیت حمایت ساختاری از هنرمندان تأکید کرد. وی با اعلام خبری مهم اظهار داشت: «تفاهم نامه ای با ستفا در حوزه صنایع دستی امضا می شود» تا چارچوب قانونی و ساختاری لازم برای فعالیت های مشترک و حمایت های هدفمند فراهم گردد.

عبد الهی همچنین به موضوع تأمین مواد اولیه اشاره کرد و از برنامه ریزی برای ایجاد یک پایگاه متمرکز در این زمینه خبر داد تا هنرمندان بتوانند مواد اولیه را با قیمت مناسب، کیفیت مطلوب و دسترسی آسان تهیه کنند.

وی در ادامه به موضوع راه اندازی یک پایگاه داده ملی برای هنرمندان پرداخت که هدف آن ثبت اطلاعات و تسهیل ارتباط مستقیم خریداران و فعالان بازار با تولیدکنندگان است. وی در پایان ابراز امیدواری کرد که با رفع برخی محدودیت های بخشنامه ای، برگزاری نمایشگاه ها با هماهنگی نهادهای دانشگاهی در اسرع وقت از سر گرفته شود.

بستری برای معرفی توانمندی ها و تبادل تجارب میان کارآفرینان

در بخشی دیگری از این نشست به گفت وگوهای رودرو و تبادل تجربیات میان فعالان حوزه صنایع دستی اختصاص یافت. در این فضای تعاملی، کارآفرینان و هنرمندان حاضر، ضمن معرفی دستاوردها و محصولات خود، به بررسی چالش های تولید و بازاریابی در زیست بوم صنایع دستی پرداختند. این گفتگوها فرصتی فراهم آورد تا فعالان این حوزه از نزدیک با فرآیندهای کاری یکدیگر آشنا شوند و ضمن نقد و بررسی مسیرهای پیموده شده، ایده های نوینی را برای هم افزایی و ارتقای کیفیت محصولات خود در بازارهای هدف طراحی کنند. این تبادل نظر مستقیم، فضایی پویا ایجاد کرد که در آن تجربه زیسته هنرمندان بومی با دانش کسب و کار کارآفرینان جوان گره خورد.

نمایشگاه؛ بستری برای تعامل مستقیم

در حاشیه این نشست، نمایشگاهی از آثار سوزن دوزی، خامه دوزی، سیاه دوزی و جواهر دوزی و سایر هنرهای مرتبط به همت جهاد دانشگاهی واحد الزهراء برپا شد. این نمایشگاه نه تنها ویرتینی از هویت فرهنگی منطقه بود، بلکه فضایی را برای تعامل مستقیم میان هنرمندان، پژوهشگران و فعالان بازار فراهم آورد تا موضوعات آینده دار همکاری و سفارش تولید به صورت مستقیم پیگیری شود.

نشست «معرفی ظرفیت های هنرمندان بومی و شبکه سازی کسب و کارهای مرتبط» را می توان گامی

استوار در مسیر پیوند میان اصالت فرهنگی و الزامات توسعه اقتصادی دانست. این رویداد بار دیگر نشان داد که هنرهای بومی در صورت حمایت هدفمند، ظرفیتی بی نظیر برای اشتغال زایی و تقویت اقتصاد ملی دارند. ■

برای تحقق این هدف باید از همین نشست ها و هم افزایی میان هنرمندان، فعالان اقتصادی، کارآفرینان و مراکز علمی و پژوهشی آغاز کنیم.

رئیس پژوهشگاه زابل همچنین با اشاره به حضور چهار تن از استادان هنرهای سنتی استان در این نشست، گفت: امروز در خدمت چهار بانوی هنرمند و زحمتکش از سیستان و بلوچستان هستیم که هر یک از حوزه ای از هنرهای اصیل منطقه فعالیت می کنند و می توانند ستون های اصلی یک زنجیره کارآفرینی در حوزه صنایع خلاق باشند.

وی افزود: سرکار خانم سارانی در حوزه سوزن دوزی بلوچ فعالیت دارند؛ هنری اصیل با آوازه جهانی و هندسه ای شگفت انگیز که بخشی مهم از هویت فرهنگی منطقه را نمایندگی می کند. همچنین سرکار خانم پروانیا در حوزه خامه دوزی سیستان فعالیت می کنند؛ هنری که میراث سپید و فاخر دشت سیستان و نماد ظرافت و اصالت است. ریگی ادامه داد: سرکار خانم رضایی نیز در هنر سیاه دوزی را؛ هنری کهن، کاربردی و پر معنا در ساختار پوشاک سنتی منطقه دانسته و جواهر دوزی و تزیینات مکمل را پلی میان مدرن سازی پوشاک و درخشش اصالت شرقی عنوان نمود.

وی با اشاره به تلاش و سخت کوشی زنان هنرمند استان گفت: این بانوان برای خلق هر اثر، انرژی، زمان، چشم و دست خود را صرف می کنند و تمام توانشان را به کار می گیرند تا هنری زیبا را بر تن مردم بنشانند و شادی آفرینی کنند؛ بنابراین حمایت از آنان صرفاً حمایت از یک محصول نیست، بلکه حمایت از انسان، فرهنگ، هویت و معیشت یک منطقه است.

مدیرعامل مؤسسه خیریه روشنا با تأکید بر ظرفیت بالای هنرهای بومی برای ایجاد اشتغال پایدار، اظهار کرد: هنرهای بومی پتانسیل بالایی برای تجاری سازی و ایجاد اشتغال پایدار دارند و امیدواریم این دانش بومی از همین جمع ها و نشست ها به سمت شکل گیری همکاری های واقعی و پایدار هدایت شود.

وی افزود: امیدواریم این نشست نقطه آغازی برای شکل گیری همکاری های مشترک و سرمایه گذاری خطر پذیر در صنایع خلاق منطقه و همچنین تدوین طرح های فناورانه مشترک با جهاد دانشگاهی باشد.

ریگی با اشاره به فعالیت های اجتماعی خود در منطقه گفت: من با درد مردم سیستان و بلوچستان از نزدیک در ارتباط هستم و سال ها است در نقطه صفر مرزی و در میان خانواده های این منطقه حضور دارم. واقعیت این است که خانواده هایی در اینجا زندگی می کنند که با وجود مشکلات معیشتی جدی، از اصالت و هنر ارزشمندی برخوردارند و حتی در ساده ترین شرایط و در خانه های خود، با یک نخ و یک تکه پارچه، آثار بسیار زیبایی خلق می کنند.

وی ادامه داد: اگر بتوانیم برای این هنر، بازار مناسب ایجاد کنیم، آموزش و طراحی را به روز کنیم و زنجیره تولید تا فروش را تکمیل کنیم، همین ظرفیت می تواند به منبعی برای درآمد پایدار خانواده ها و به ویژه زنان تبدیل شود.

رئیس پژوهشگاه زابل با اشاره به فعالیت های مؤسسه خیریه روشنا و تجربه خود در حمایت از کودکان و نوجوانان آسیب دیده اجتماعی، گفت: از سال ۱۳۹۸، پس از اینکه فرزندانم را بر اثر سانحه تصادف از دست دادم، ارتباط من با مردم این منطقه شکل جدی تری پیدا کرد و در این مسیر، هر قدمی که برداشته ام، خیر و برکت آن را دیده ام.

وی ابراز امیدواری کرد: این نشست بتواند جرقه های امید را در منطقه سیستان و بلوچستان روشن کند و با هم افزایی میان هنرمندان، پژوهشگران، کارآفرینان، سرمایه گذاران و خیرین، زمینه ای فراهم شود تا هنر و دانش بومی این منطقه به فرصت های واقعی اقتصادی، اشتغال پایدار و توسعه صنایع خلاق تبدیل شود.

ریگی در پایان گفت: از همه عزیزان می خواهم سیستان و بلوچستان را به طور ویژه ببینند و امیدوارم همکاری ها نیز با این منطقه به صورت ویژه دنبال